

International Organization for Migration (IOM)
The UN Migration Agency

**Gera vėl tave
matyti!**

**SU VAIKO
PRIEŽIŪRA
SUSIJUSIOS
IŠMOKOS**

renkuosi
lietuva

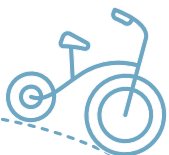
Viena iš dažniausių priežasčių, kodėl grįžtama į Lietuvą – tai vaikų auginimas savoje ir pažįstamoje aplinkoje, supant artimiems žmonėms.

Kad persikėlimo procesas būtų kuo sklandesnis, čia pateikiama informacija apie pagrindinius aspektus, susijusius su vaiko priežiūros išmokomis grįžtant iš užsienio, motinystės/tėvystės atostogomis bei galima papildoma parama.

Turite su grįžimu ar atvykimu gyventi į Lietuvą susijusių klausimų? Apsilankykite Migracijos informacijos centro „Renkuosi Lietuvą“ tinklapyje internete renkuosilietuva.lt, užduokite savo klausimus mums pasinaudodami tiesioginių pokalbių funkcija, paskambindami ar parašydami el. paštu – mielai į juos Jums atsakysime.

Fotografija – Aleksej Sarifulin

Atmintinėje naudojami kūrybiškų lietuvių darbai – fotografijos, kuriose įamžinta šiandienos kasdienybė ir natūralumas.

Kontaktai

Nemokamas telefonas:

8 800 22 922 (skambinant iš Lietuvos)

+370 5 251 4352 (skambinant iš užsienio)

renkuosilietuva@iom.int

www.renkuosilietuva.lt

[Facebook.com/RenkuosiLietuva](https://www.facebook.com/RenkuosiLietuva)

MOTINYSTĖS/TĖVYSTĖS IR VAIKO PRIEŽIŪROS IŠMOKŲ GAVIMO SĄLYGOS

MOTINYSTĖS IŠMOKA IR ATOSTOGOS

Motinystės išmoka skaičiuojama 77,58 proc. gavėjos kompensuojamo uždarbio dydžio.

Minimalus motinystės išmokos dydis sudaro ne mažiau nei 6 bazinių socialinių išmokų (BSI) per mėnesį, maksimalus išmokos dydis nėra ribojamas.

Motinystės išmoka gavėjui sumokama iš karto už visą motinystės atostogų laikotarpį, kuris gali varijuoti nuo 28 iki 126 kalendorinių dienų. Minimali skiriama motinystės išmoka sudaro 20 proc. šalies vidutinio mėnesinio darbo užmokesčio.

Maksimalus motinystės atostogų laikas gali tęstis 3 metus, tačiau trečiaisiais metais motinystės išmoka nemokama.

Motinystės/tėvystės ir vaiko priežiūros išmokas gauti gali asmenys, sukaupę ne mažesnę nei 12 mėnesių per paskutinius 24 mėnesius ligos ir motinystės socialinio draudimo stažą. Svarbu ir tai, jog tokiu atveju paskutinė asmens darbovietė turi būti Lietuvoje.

Norintis gauti motinystės (tėvystės) arba vaiko priežiūros išmokas, asmuo turi kreiptis į teritorinį „Sodros“ skyrių pagal savo gyvenamąją vietą, internetu, paštu ar atvykstant asmeniškai (žr. sodra.lt/lt/teritoriniai-skyriai).

TĖVYSTĖS IŠMOKA IR ATOSTOGOS

Tėvystės išmoka taip pat yra 77,58 proc. gavėjo kompensuojamo uždarbio dydžio.

Ji gali būti suteikta iki kol vaikui sueis vieneri metai. Minimalus tėvystės išmokos dydis – ne mažiau nei 6 BSI per mėnesį, maksimalus – dviejų šalies vidutinio darbo užmokesčio dydžių (pagal Statistikos departamento kas ketvirtį skelbiamą dydį).

Tėvystės išmoka gavėjui išmokama iš karto. Tėvystės atostogų trukmė – 30 kalendorinių dienų.

IŠMOKŲ GAVIMO SĄLYGOS GRĮŽUS IŠ UŽSIENIO

Į motinystės (tėvystės) arba vaiko priežiūros išmokai suteikti reikalingą darbo stažą įskaitomi darbo užsienyje (ES, EEE (Norvegijoje, Islandijoje, Lichtenšteine) šalyse, Šveicarijoje, Ukrainoje ir Baltarusijoje) laikotarpiai. Tačiau užsienyje pradirbtas laikas svarbus tik nustatant **teisę į šias išmokas – išmokų dydis skaičiuojamas atsižvelgiant tik į dirbant Lietuvoje gautas pajamas.**

Jei gyvendamas užsienyje asmuo turėjo teisę į motinystės (tėvystės) ar vaiko priežiūros išmokas, rekomenduotina išsiaiškinti šių išmokų eksporto į Lietuvą sąlygas.

Svarbu žinoti, kad užsienio valstybėje gaunant motinystės (tėvystės) ar vaiko priežiūros išmokas ir atvykus į Lietuvą, atvykusiojo asmens sveikata tebebus draudžiama užsienio šalyje, iš kurios atvykstama. Grįžtant į Lietuvą svarbu atsivežti dokumentą (**forma S1**), patvirtinantį sveikatos draustumą kitoje šalyje ir suteikiantį teisę Lietuvoje gauti nemokamas paslaugas – antraip teks mokėti už Lietuvoje teikiamas sveikatos apsaugos paslaugas.

IŠMOKOMS REIKALINGO DARBO STAŽO PERKĖLIMAS

Jeigu dalį motinystės/tėvystės ir vaiko priežiūros išmokoms gauti reikalingo darbo stažo asmuo įgijo ne Lietuvoje, o ES, EEE šalyje ar Šveicarijoje, jis gali pateikti turimą motinystės socialinio draudimo stažą įrodančius dokumentus (forma S041 arba E104) – šių dokumentų asmuo gali kreiptis į bet kurią „Sodros“ teritorinį padalinį užpildydamas prašymą tarpininkauti perskaičiuojant ligos ir motinystės socialinio draudimo stažą.

KAI DRAUDIMO STAŽAS NEPAKANKAMAS

Nėščiajai, nesukaupusiai 12 mėn. per 24 mėn. darbo stažo ir neturinčiai teisės į motinystės išmoką, likus 70 kalendorinių dienų iki numatomos gimdymo dienos yra skiriama vienkartinė 6,43 BSI dydžio išmoka.

Lietuvoje už kiekvieną gimusį/jvaikintą ir čia deklaruotą vaiką mokama vienkartinė išmoka (2020 m. jos dydis buvo 429 Eur). Ši išmoka skiriama, jei vaikas ir bent vienas iš tėvų yra Lietuvoje nuolat gyvenantis asmuo, turintis Lietuvos Respublikos pilietybę arba užsienio šalies piliėtis.

Šias išmokas norintis gauti asmuo turi kreiptis į savivaldybę pagal savo gyvenamąją vietą per 12 mėn. nuo teisės į išmoką atsiradimo dienos.

VAIKO PRIEŽIŪROS IŠMOKOS IR VAIKO PRIEŽIŪROS ATOSTOGOS

BENDRA INFORMACIJA DĖL MOTINYSTĖS IR TĖVYSTĖS IŠMOKŲ

Darbdavys privalo išlaikyti motinystės (tėvystės) atostogose esančio darbuotojo darbo vietą. Apie planuojamas motinystės (tėvystės) atostogas darbuotojas darbdavį turi informuoti ne vėliau nei prieš 14 dienų iki nėštumo ir gimdymo atostogų pradžios. Asmeniui, esančiam motinystės (tėvystės) atostogose, ir toliau yra skaičiuojamas ligos ir motinystės socialinio draudimo stažas.

Teisę gauti vaiko priežiūros išmoką turi vienas iš tėvų (*įtėvių*), vienas iš vaiko senelių arba globėjas. Išmoka gali būti mokama iki vaikui sukaks metai arba dveji (*teikiant prašymą dėl išmokos skyrimo reikia nurodyti, kiek laiko norima ją gauti, vėliau šio pasirinkimo keisti nebus galima*).

Išmoka už tą patį vaiką gali būti skiriama vienam iš tėvų (*įtėvių, senelių*), todėl tėvai ar seneliai turi galimybę šią išmoką gauti pakaitomis.

Vaiko priežiūros išmoka apskaičiuojama pagal asmens gautą darbo užmokestį. Pasirinkus vaiko priežiūros išmokos mokėjimą per vienus metus, jos dydis sudaro 77,58 proc. išmokos gavėjo kompensuojamojo uždarbio dydžio, per dvejus metus – pirmaisiais vaiko priežiūros metais mokama 54,31 proc., antraisiais – 31,03 proc. išmokos gavėjo kompensuojamojo uždarbio dydžio išmoka.

Vaiko priežiūros išmoka negali būti mažesnė ar didesnė nei ribos, nustatomos atsižvelgiant į šalies ūkio vidutinį mėnesinį darbo užmokestį (juos kas ketvirtį skelbia Lietuvos statistikos departamentas).

Dėl motinystės/tėvystės ir vaiko priežiūros išmokos galima kreiptis internetu (sodra.lt) arba pateikiant prašymą raštu teritoriniame „Sodros“ skyriuje pagal savo gyvenamąją vietą.

Motinystės/tėvystės ir vaiko priežiūros išmokas gauti gali asmenys, sukaukę ne mažesnę nei 12 mėnesių per paskutinius 24 mėnesius ligos ir motinystės socialinio draudimo stažą. Svarbu ir tai, jog tokiu atveju paskutinė asmens darbovietė turi būti Lietuvoje. Norintis gauti motinystės (tėvystės) arba vaiko priežiūros išmokas, asmuo turi kreiptis į teritorinį „Sodros“ skyrių pagal savo gyvenamąją vietą, internetu, paštu ar atvykstant asmeniškai (žr. sodra.lt/lt/teritoriniai-skyriai).

UNIVERSALIOS IŠMOKOS VAIKUI

Lietuvoje gimus kiekvienam vaikui yra skiriama mėnesinė išmoka (vaiko pinigai), 2020 m. jos dydis buvo 60 Eur. Universalios išmoka mokama visiems vaikams (nuo gimimo iki 18 metų, arba iki 21 m., jei vaikas mokosi pagal bendrojo ugdymo programas, nevertinant šeimos gaunamų pajamų). Šią išmoką skiria savivaldybės, prašymą galima užpildyti asmeniškai atvykus į savivaldybę pagal gyvenamąją vietą arba internetu (spis.lt).

Papildomos išmokos:

- šeimos, kurios augina ir (ar) globoja 1 arba 2 vaikus, turi teisę gauti papildomai 40 Eur išmoką vaikui, jeigu šeimos pajamos vienam asmeniui per mėnesį yra mažesnės negu 1,5 valstybės remiamų pajamų (VRP) dydis;
- šeimos, kurios augina ir (ar) globoja 3 ir daugiau vaikų, arba vaiką su negalia, turi teisę gauti papildomą 40 Eur išmoką už kiekvieną vaiką nevertinant šeimos pajamų.

Savivaldybės gali teikti ir kitas išmokas:

- išmoką besimokančio ar studijuojančio asmens vaiko priežiūrai;
- vaiko išlaikymo išmoką;
- išmoką vienu metu gimus daugiau kaip vienam vaikui.

Daugiau žr. renkuosilietuva.lt/lt/vaiko-gimimo-ir-auginimo-ismokos/